

Ovnsvarmen bevirker nu luftcirkulasjon i blokken. Herved blir en hel del vann fordampet. Man lar tørkningen fortsette til den gunstigste tørrhetsgrad for gjæring er nådd. Da setter man ovnen ut av funksjon. Herefter utvikles ved gjæringen en betydelig varme, som fordeles likt over hele blokken. Når gjæringen er ferdig, blir igjen oppvarming med ovnen fortsatt inntil blokken er fullstendig tørr.

De nødvendige mikroorganismer til fremme av gjæringen skal være billige å fremstille. Ved tørkningen i blokken mister torven en del av sitt bundne surstoff, hvorved det ferdige produkt blir relativt rikere på kullstoff.

Fabrikasjonstiden begynner ved teleløsningen og slutter når lengere frostperioder inntreer. I Norge kan man antagelig da regne fra midten av mai til midten eller slutten av oktober.

Madic-torvgjødsel.

Denne torvgjødsel fremstilles ved å la rå brenntorv der har vært utsatt for frysning så kolloiderne er ødelagt, overrisle av kloakkvann fra meierier, slakterier, limfabrikker, bykloakker og lignende.

Torven kommer på denne måte i gjæring, så temperaturen i torvhøgen stiger til ca. 60 gr.

Ved gjæringen og den derav opståtte relativt store oppvarming oppnår den gjærte torv en fuktighetsgrad av 46 %. Det opplyses at ifølge analyse har:

	Vann	Kvelstoff	Fosf.syre	Kali	Organ. substanser	Uorgan. substanser
	%	%	%	%	%	%
Madic-torvgjødsel (kloakkvann, råttent slam) ..	46,0	1,06	0,71	0,00	23,0	30,0
Husdyrgjødsel	75,0	0,54	0,25	0,70	17,0	6,0

Metoden må være betinget av at man har myr liggende like ved de steder hvor det påkrevde kloakkvann er tilgjengelig. Å transportere torv med 80—90 % vann lengere strekninger forbyr sig selv, men hvor der f. eks. er brenntorvmyr like i nærheten av slakteri eller meieri vilde det antagelig kunne realiseres. Det ferdige produkt er lett og det vil koste lite i frakt.

BRENNTORVINDUSTRIEN OG ARBEIDSLØSHETEN.

FORSORGSVESENER er sprenget, ungdommen går med hendene i lommene og glemmer hvad arbeide er. Bidrag, understøttelse Det kunde synes naturligt at der i en slik krisetid blev benyttet de

hjelpemidler som står til ens rådighet, men man betaler hellere forsøgsbidrag enn at der skal skaffes *arbeide* til de arbeidsløse.

I brenntorvfabrikkene har man nu et arbeidsobjekt som igangsatt rundt om i landet vilde kunne skaffe arbeide for 20 til 30 til 100 arbeidere i en del av årets måneder innen hver av de respektive kommuner hvor fabrikkene ligger. Brenntorven kan, når fabrikkene drives riktig, fremstilles til en med koks konkurrerende pris, og kan gi arbeiderne en fortjeneste som ligger over hvad de kan opnå i skogsarbeide. Man skulde tro at efter at man har fått i gang vedauksjonene, kunde torven tas med i disse, og det skulde være underlig om den fine, renslige, bunnsvarte brenntorven av høi brennverdi ikke skulde friste til kjøp.

Vi er visstnok nu inne i en krise som er kanskje verre enn den var under krigen. Da var det vareknapphet, nu er det arbeidsledighet og pengeknapphet. Men skal vi igjen komme på fote, må vi utnytte alle anledninger til å reise vår innenlandske produksjon.

For øieblikket ligger det ikke helt umulig an for brenntorvproduksjonen. Med den overflod av brukbare brenntorvmaskiner som ligger rundt om i Norges land og kan fåes kjøpt til lang under selvkostende, blir nu brenntorvanleggene så billige at amortisasjon og renter av anleggene blir meget minimal. Dertil kommer at stemningen for bruken av all innenlandsk produksjon stiger. De kommunale brenntorvfabrikker viser sig mange steder å gå bra. Få flere i gang igjen av disse. Kommunen har så arbeide å anvise de arbeidsløse, og de kan selv bruke torven til skoler og andre offentlige bygninger og la koksinnkjøpet fare. Torvproduksjon egner sig særlig for å opta overflødig arbeidskraft.

Biltransporten har også gjort sitt til at brenntorvomsetningen faller meget lettere og billigere enn før i tiden. Nu er tiden inne til å begynne å lage brenntorv igjen.

BRUK TORVSTRØ! — BRENN SAGFLISEN!

EFTER at sagflisen i mange mannsaldre har utført sitt ødelegelsesverk på norsk jord ved å forbruke kvelstoff i gjødsel og jord så sterkt at der på sine steder har gjort sig gjeldende kvelstoffhunger hos plantene, har man nu fått en ovnstype som gjør det mulig å anvende sagflis som den bør anvendes, nemlig til brensel.

Der er i Sverige i de senere år uteksperimentert flere ovnstyper som viser et utmerket resultat med sagflis som brensel. Nedskriveren